

Plan Odnowy Miejscowości Małe Radowiska na lata 2017 - 2024

Gmina Ryńsk, w skład której wchodzi miejscowość Małe Radowiska, położona jest we wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie wąbrzeskim. Gmina zajmuje teren o powierzchni 200,8 km² i liczy 8860 mieszkańców. W skład Gminy wchodzi 21 sołectw skupiających 35 miejscowości.

1. Wstęp

Plan Odnowy Miejscowości Małe Radowiska obejmuje swym zasięgiem obszar sołectwa. Wieś traktowana przez wiele lat jako rodzaj skansenu, który może być ciekawostką, ale na pewno nie dobrym miejscem do życia. Docierać zaczyna do wielu ludzi to, że bez wsi świat nie może funkcjonować. Jeśli jeszcze człowiek czuje więź z przyrodą, której jest częścią, to właśnie tu – na wsi. Wieś jest dla nas wszystkich źródłem powietrza, wody, spokoju, naturalnym środowiskiem, bez którego człowiek może tylko zmierzać do degeneracji. Odnowa wsi jest odpowiedzią na kryzys obszarów wiejskich, jest metodą rozwoju, dążącą do poprawy warunków życia na wsi i ekonomicznej niezależności wsi. Satysfakcja z życia wiejskiego ma być osiągnięta nie tylko poprzez pełną społeczną samorealizację jednostki, ale również całej społeczności, która przyjmuje odpowiedzialność za swą przyszłość. Odnowę wsi cechuje niewyczerpana innowacyjność, rodząca się z wiary ludzi w lepszą przyszłość oraz świadomość swego w niej miejsca. Celem realizacji Planu Odnowy Miejscowości jest zatem poprawa warunków życia mieszkańców sołectwa, podniesienie atrakcyjności turystycznej, zaspokojenie potrzeb społeczno kulturowych, rozwój tożsamości społeczności wiejskiej i zachowanie dziedzictwa kulturowego Małe Radowiska. Plan będzie realizowany w latach 2017-2024

Możliwość realizacji poszczególnych zadań inwestycyjnych z planu warunkowana jest przede wszystkim sytuacją finansową Gminy oraz możliwościami pozyskania środków finansowych z innych źródeł. Mieszkańcy Sołectwa zrozumieli, że bezczynność i bierna obserwacja nie przyczynią się do rozwoju wsi. Z tego właśnie powodu na zebraniu wiejskim omówiono kwestię opracowania wieloletniego planu pod nazwą „Plan Odnowy Miejscowości Małe Radowiska”. W związku z Planem przeprowadzono diagnozę aktualnej sytuacji we wsi Małe Radowiska oraz dokonano analizy SWOT. Z analizy tej wynika, że marzeniem mieszkańców jest aby wieś stała się silnym i aktywnym ośrodkiem kulturalno-społecznym, sportowym i rekreacyjnym, z uwzględnieniem prawa mieszkańców do godnego życia i poczucia bezpieczeństwa. Rolnicy byli wyposażeni w nowoczesny sprzęt, w rolnictwie panowała stabilność, młodzież miała szansę na pracę a sołectwo służyło czystości, ładowi, porządkowi, ciszy i spokojowi. Materiał ten stał się podstawą do opracowania Planu Odnowy Miejscowości Małe Radowiska. Ustalono zagadnienia do Planu z uwzględnieniem celów i zadań priorytetowych. Przy wyborze zadań kierowano się następującymi kryteriami:

- podniesienie standardu życia mieszkańców;
- podniesienie atrakcyjności turystycznej wsi;
- wzrost atrakcyjności inwestycyjnej;
- zaspokojenie potrzeb materialnych, społecznych i kulturalnych;
- rozwój tożsamości społeczności wiejskiej i zachowania dziedzictwa kulturowego.

Ustalono, że w ramach działania wspierane będą projekty obejmujące:

- realizację inwestycji z zakresu budowy sieci wodociągowej z przyłączami, kanalizacyjnej oraz modernizacji i wyposażenia obiektów publicznych pełniących funkcje kulturalne, rekreacyjne i sportowe;
- modernizację przestrzeni publicznej we wsi (m.in. place, parki, tereny zielone);
- publiczną infrastrukturę przyczyniającą się do rozwoju funkcji turystycznych wsi oraz działania związane z promocją regionu.
- instalacje OZE ograniczające emisję dwutlenku węgla.

Istotnym elementem tych działań ma być pobudzenie aktywności środowisk lokalnych i stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju i promocji wartości związanych z miejscową specyfiką społeczną, kulturową i przyrodniczą..

2. Sytuacja społeczno-gospodarcza na obszarze realizacji Planu

Miejscowość Małe Radowiska położona jest w południowo-wschodniej części gminy Ryńsk i obejmuje powierzchnię 875,47 ha. Na dzień 30.11.2016 r. wieś liczy 404 mieszkańców.

Większą część populacji mieszkańców wsi Małe Radowiska stanowią rolnicy – ok. 30%, młodzież i dzieci – ok. 31%, emeryci i renciści – około 20%. Pozostali mieszkańcy to osoby bezrobotne – ok. 10% i pracujący poza rolnictwem – około 9%. I chociaż ta struktura wiekowa nie odzwierciedla bardzo mocno charakteru rolniczego sołectwa to już struktura przeznaczenia gleb te wątpliwości rozwiewa. Użytki rolne obejmujące grunty orne, sady, łąki i pastwiska zajmują ponad 77,0% powierzchni sołectwa. Pozostałe części stanowią lasy - 8,0%, wody – 3,0% (jezioro Radowskie, bagna i rowy melioracyjne), drogi - 2,0%, tereny zabudowane - 4,0% oraz nieużytki i inne 6,0%.

Istniejąca sieć osadnicza sołectwa ukształtowała się historycznie na bazie funkcji rolniczej. Wieś posiada bardzo ciekawe walory krajobrazowe. W pobliżu przebiegają wojewódzkie i powiatowe trasy drogowe oraz linia kolejowa łącząca Toruń i Olsztyn. Tylko jedna droga powiatowa, asfaltowa umożliwia dojazd do centrum wioski.

3. Zasoby dziedzictwa kulturowego

Do zasobów dziedzictwa kulturowego wsi zalicza się zespół dworsko-parkowy z ok. 1875 roku a także w ramach najciekawszych obiektów architektury wyróżniają się dwa kurhany z okresu kultury łużyckiej a także ponad stuletni budynek szkolny, którego dzieje w latach 1920-1963 opisał Leon Gierszewski. Ponadto syn Leona Gierszewskiego Stanisław prowadził Kronikę OSP Małe Radowiska opisującą losy druhów i sołectwa w latach 1926-1996 r. Małe Radowiska są również przedmiotem rozpraw naukowych z dziedziny archeologii. W pracy *Mapa archeologiczna Prus Zachodnich, dawniej Królewskich* (1880-1881) J. Paradowskiego znalazły się informacje o wcześniejszych odkryciach oraz losach zabytków. Opisano między innymi kurhany z Małych Radowisk. W okresie międzywojennym badania na Pomorzu rozpoczął J. Kostrzewski. Wówczas to z jego inicjatywy przeprowadzono liczne badania powierzchniowe na ziemi chełmińskiej, uwzględniając również Małe Radowiska. Zabytki odkryte w trakcie tych poszukiwań trafiły do zbiorów Muzeum Wielkopolskiego w Poznaniu. Z okresu neolitu (4500-1800 lat p.n.e.) i początku epoki brązu pochodzą odkryte w Radowiskach Małych i Wielkich: toporek kamienny, fragment ceramiki i opiłki krzemienne. Zmienione w neolicie warunki bytowania sprawiły, że stosowano nowe narzędzia służące do uprawy ziemi i trzebieży lasów – stosowano wówczas nową technikę obróbki kamienia tj. gładzenie i polerowanie powierzchni a także wiercenie w kamieniach otworów. Na schyłek neolitu i początek epoki brązu przypada na obszarze powiatu wąbrzeskiego liczba 140 stanowisk rozpoznanych w trakcie badań powierzchniowych, jednak tylko w Małych Radowiskach odkryto ślady osady i ceramiki tzw. ceramiki kultury sznurowej. Okres po drugiej wojnie światowej nie był już tak obfity w znaleziska jednostkowe, chociaż w dalszym ciągu dochodziło do przypadkowych odkryć jak chociażby w 1981 roku eksplorowany później grób skrzynkowy z czasów jak powiadają mieszkańcy szlaku bursztynowego. Także z okresu wczesnej epoki brązu (1800-1400 lat p.n.e.) w tym tzw. kultury iwieńskiej natrafiono w Małych Radowiskach na ślady osadnictwa z tego okresu. Już na początku III okresu epoki brązu tzw. kultury łużyckiej (1200-1000 lat p.n.e.) dokonała się w obszarze zajmowanym przez tą kulturę wielka przemiana w chowaniu zmarłych. W miejsce obrządku szkieletowego upowszechnił się ciałopalny, polegający na składaniu przepalonych na stosie szczątków zmarłego do glinianych naczyń- popielnic. Być może z tego okresu pochodzi kurhan z Małych Radowisk. Czy to późniejsza epoka żelaza, okres rzymski i wędrówki ludów czy też okres wczesnośredniowieczny (570-1250 n.e.) w Małych Radowiskach trafiano każdorazowo na ślady tych epok. Można także przyjąć za pewnik, że czekają tu kolejne interesujące odkrycia. Powierzchniowe badania archeologiczne prowadzili tu studenci UMK w Toruniu. Na uwagę zasługuje także obecność zaniedbanego niestety cmentarza ewangelickiego, na którym jest pochowana społeczność zamieszkująca sołectwo Małe Radowiska. Byli to głównie ludzie pochodzenia niemieckiego ale co najważniejsze aktualnie żyjący mieszkańcy sołectwa mają wewnętrzną potrzebę oddania hołdu i czci tym, którzy tam spoczywają i na znak tego widzą potrzebę uporządkowania tego terenu.

4. Diagnoza aktualnej sytuacji naszego sołectwa oraz wizja stanu docelowego

Dotychczasowe życie mieszkańców cechuje bardziej monotoność niż przedsiębiorczość. Wzbogacają je imprezy o charakterze charytatywnym bądź kulturalno- oświatowym. W miarę potrzeb pomieszczenia świetlicy wynajmowane są na przyjęcia rodzinne i stypy. We wsi istnieje kilka zorganizowanych grup, niektóre co jakiś czas zajmują się organizacją życia społeczno-kulturalnego. Pozostałe są biernymi obserwatorami bądź uczestnikami.

Problemy mieszkańców wysuwane są i omawiane na zebraniach wiejskich, w których uczestniczą władze gminne, sołtys, rada sołecka, radny sołectwa i mieszkańcy. Rozwiązywanie

zgłaszanych spraw i postulatów uzależnione jest często od środków finansowych, których gminie i sołectwu brakuje.

W ostatnich latach dzięki organizowanym konkursom gminnym, nastąpiła wyraźna poprawa wyglądu obejść i posesji mieszkańców. Jednak ze względu naubożenie społeczeństwa pozostaje w tym zakresie nadal wiele do działania. Renowacji i odnowy wymaga zwłaszcza centralna część wsi, w której jest możliwość estetycznego zagospodarowania przestrzeni – urządzeń terenów zielonych, chodników, miejsc odpoczynku, przejść i alejek. Problemy te dostrzega aktywna część społeczności lokalnej.

Co wyróżnia wieś?	Co ma ją wyróżniać?
<ul style="list-style-type: none"> - jezioro, - okoliczne lasy i stawy rybne - dobre podłoże pod rozwój agroturystyki - bardzo dużo dzieci - niewiele osób w starszym wieku pow. 60 lat 	<ul style="list-style-type: none"> - uśmiechnięci mieszkańcy, zadowoleni, że tutaj właśnie mieszkają - możliwość rozwoju i pracy - czystość i zgoda - otoczenie miłe dla oka - plaża nad jeziorem, pomosty - ludzie mili i przyjaźni dla siebie - rozwój agroturystyki - ścieżki rowerowe
Jakie pełni funkcje?	Jakie ma pełnić funkcje?
<ul style="list-style-type: none"> - nie integruje mieszkańców - produkcja rolnicza 	<ul style="list-style-type: none"> - społeczność jako duża rodzina, nie kilka rodzin dbających o własny interes - agroturystyka - produkcja rolnicza - ośrodek rekreacji i wypoczynku (plaża nad jeziorem)
Kim są mieszkańcy?	Kim mają być mieszkańcy?
<ul style="list-style-type: none"> - rolnicy - robotnicy pracujący w zakładach pracy 	<ul style="list-style-type: none"> - osoby wykształcone, zaangażowane w sprawy wsi, wspólnoty - osoby rozwijające własne zainteresowania, - osoby bardziej zamożne - tworzą wspólnotę - społecznicy
Co daje utrzymanie?	Co ma dać utrzymanie?
<ul style="list-style-type: none"> - praca w gospodarstwie - pomoc OPS - praca w zakładach pracy - emerytury i renty - zasiłki socjalne 	<ul style="list-style-type: none"> - praca w rolnictwie, zakładach pracy - praca chałupnicza
Jak zorganizowani są mieszkańcy?	W jaki sposób ma być zorganizowana wieś i jej mieszkańcy?
<ul style="list-style-type: none"> - nie chcą się angażować w sprawy wsi - są wystarczająco zgodni, aby się szybko porozumieć - panie z dużym zaangażowaniem działają w KGW – organizują większość uroczystości na terenie sołectwa - kilku panów z nieśmiałością działa w OSP - na szczęście nieliczni intryganci psują morale w społeczeństwie 	<ul style="list-style-type: none"> - Klub Rolnika - wspólne prace przy upiększaniu wsi - spotkania na wieczorkach, zabawy - mamy demokrację – więc organizacja sołectwa uzależniona jest od tego, czego chce większość mieszkańców a większość nie wie czego chce – taki sposób myślenia należy zmienić

W jaki sposób rozwiązują problemy?	W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy?
<ul style="list-style-type: none"> - zebrania wiejskie - pomoc sąsiadka - spotkania na różnych uroczystościach – „Dożynki:, Dzień Dziecka” - degustacja po pokazach kulinarnych KGW - spotkania i zebrania pod sklepem - za pośrednictwem sołtysa i radnego oraz osobiście zgłaszane problemy w Urzędzie Gminy - dużo dyskusji i pomysłów na sołectwo powstaje podczas dyskusji osób w miejscach ustronnych natomiast pomysłodawcy są mniej aktywni na zebraniach wiejskich 	<ul style="list-style-type: none"> - dyskusja na spotkaniach mieszkańców - zewnętrzna pomoc osób kompetentnych i pomocnych w rozwiązywaniu skomplikowanych problemów prawnych itd. - współpraca z Urzędem Gminy - najważniejsze aby mieszkańcy byli bardziej skorzy do publicznej dyskusji na temat nurtujących ich problemów
Jaki wygląd ma nasza wieś?	Jak ma wyglądać nasza wieś?
<ul style="list-style-type: none"> - ludzie dbają o własne mieszkania i obejścia, ale teren wspólny jest już zaśmiecony np. śmieci na drogach - wygląd pozostawia wiele do życzenia - pobocza dróg porastane chwastami i wysoka trawą - zaniedbane skwery - brak chodników 	<ul style="list-style-type: none"> - czysta, zadbane, drogi w dobrym stanie technicznym - chodniki dla pieszych - piękne ogródki, powiększona remiza strażacka - nowoczesny wygląd sal w szkole i coraz lepsze ich wyposażenie - sieć wodociągowa i kanalizacja - uporządkowany cmentarz ewangelicki – tam również są pochowani byli mieszkańcy naszej wsi
Jakie obyczaje i tradycje są u nas pielęgnowane i rozwijane?	Jakie obyczaje i tradycje mają być u nas pielęgnowane i rozwijane?
<ul style="list-style-type: none"> - Dożynki Wiejskie - Dzień Dziecka - Dzień Kobiet - Andrzejki – tzw. „Śledzik” - Działa KGW i OSP - Msze święte w Świetlicy Wiejskiej 	<ul style="list-style-type: none"> - Dożynki Wiejskie, Dzień Dziecka Dzień Kobiet - spotkania z okazji Dnia Babci i Dziadka - Działa KGW i OSP - Msze święte w Świetlicy Wiejskiej - prężnie działająca drużyna strażacka z lepszym sprzętem i organizująca pokazy
Jak wyglądają mieszkania i obejścia?	Jak mają wyglądać mieszkania i obejścia?
<ul style="list-style-type: none"> - sukcesywnie z roku na rok wyglądają coraz lepiej - znaczna ilość dość nowych budynków, pozostałe obejścia wymagają zmian - ogródki przydomowe biorą z powodzeniem udział w konkursach pod nazwa „Piękna zagroda” 	<ul style="list-style-type: none"> - ukwiecone ogródki - czyste skwery i rowy wzdłuż dróg prowadzących do wsi i w centrum wsi - wygląd jest ważny ale jeszcze ważniejszy jest porządek w obejściach
Jaki jest stan otoczenia i środowiska?	Jaki ma być stan otoczenia i środowiska?
<ul style="list-style-type: none"> - ograniczona wiedza mieszkańców w zakresie ochrony środowiska i ekologii - mamy pojemniki na szkło, plastik - brak przydomowych oczyszczalni ścieków - zanieczyszczone jezioro ściekami z 	<ul style="list-style-type: none"> - bez wyjątku płyty gnojowe zabezpieczające przed spływaniem ścieków do jeziora - kanalizacja lub przydomowe oczyszczalnie ścieków - szkolenia dla mieszkańców uświadamiające

gospodarstw domowych – postępuje degradacja tego zbiornika wodnego - czyste powietrze	im ich szkodliwe działanie na rzecz środowiska w którym mieszkają
Jakie jest rolnictwo?	Jaki ma być rolnictwo?
- po części zmechanizowane lecz mocno rozdrobnione - brak środków finansowych na zakup nowych maszyn oraz wdrażanie nowych technologii - zróżnicowanie klasy gleb znacząco wpływa na status majątkowy gospodarstw rolnych	- rozwinięte rolnictwo z nowoczesnym i wydajnym sprzętem i technologiami - opłacalna produkcja roślinna i zwierzęca - ścisła współpraca rolników z Ośrodkami Doradztwa Rolniczego oraz Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa - wysiłek i praca rolnika należycie wynagrodzona
Jakie są powiązania komunikacyjne?	Jakie mają być powiązania komunikacyjne?
- jedyna droga asfaltowa do centrum wsi - brak połączeń PKS - brak samochodu uniemożliwia wyjazd gdziekolwiek, problemy z dojazdem do pracy - młodzież ma problemy z dojazdem do szkół ponadgimnazjalnych - problem z dojazdem do lekarza, do miasta, urzędów itd.	- poprawiony stan nawierzchni dróg prowadzących do wsi i prze wieś - przynajmniej dwa razy w tygodniu mógłby jeździć autobus PKS - jakiegokolwiek byle były, gdyż obecna sytuacja jest dramatycznie absurdalna
Co proponujemy dzieciom i młodzieży?	Co proponujemy dzieciom i młodzieży?
- możliwość korzystania ze świetlicy – gra w tenisa stołowego - uroczystości Dnia Dziecka – gry i zabawy - boisko do gry w piłkę nożną oraz siatkówkę - mini boisko do gry w koszykówkę - młodzież starsza organizuje zabawy sylwestrowe	- wyposażona świetlica wiejska, biblioteka, zajęcia rekreacyjne, pracownia komputerowa pod nadzorem wykwalifikowanej osoby - zmodernizowane i zadbane boisko do gry w piłkę nożną i siatkówkę - plac zabaw dla dzieci - konkursy malarskie - projekcja filmów w świetlicy - dostęp do internetu - organizacja np. wycieczek, obozów lub nawet w okresie letnim „Zielonego Przedszkola”

Nasze sołectwo za 7 lat – Wizja rozwoju naszej wsi

Mieszkańcy marzą, aby wieś miała dobrą infrastrukturę dróg, zwracała na siebie uwagę utrzymanym porządkiem w obejściach, pięknymi ogrodami, uporządkowanym cmentarzem ewangelickim oraz pobudowanymi chodnikami. Zagospodarowane jezioro z plażą i pomostami oraz ścieżkami rowerowymi – rozwinięta agroturystyka pozwoliłyby na powstanie silnego ośrodka o charakterze turystyczno-wypoczynkowym a także słynna na okolicę miejscowość dla miłośników wędkarstwa. Mili i uśmiechnięci ludzie, zorganizowani mieszkańcy, którzy kultywują wcześniejsze tradycje przodków, pielęgnują je i je również rozwijają. Bogata oferta dla dzieci i młodzieży poprzez rozbudowę placu zabaw dla dzieci, modernizację boiska do piłki nożnej i siatkówki. Świetlica wiejska z biblioteką i dostępem do internetu, w okresie letnim „Zielone przedszkole” ponadto organizacja dla najmłodszych wycieczek i obozów a także coroczna organizacja Dnia Dziecka. Praca z dziećmi i młodzieżą – wpajanie im świadomości patriotycznej, uczulanie na akty wandalizmu, wpajanie poczucia odpowiedzialności zbiorowej za

losy wszystkich mieszkańców sołectwa. Dla osób dorosłych ze względu na rolniczy charakter powołanie „Klubu”, spotkania na festynach w odnowionej i zmodernizowanej świetlicy wiejskiej. Mieszkańcy pragną rozwijać się proekologicznie, każde gospodarstwo winno być podłączone do sieci wodociągowej i kanalizacji.

Mieszkańcy byliby szczęśliwi gdyby wyżej wymienione oczekiwania spełniły się.

ANALIZA SWOT

1. Silne strony:

- korzystne położenie geograficzne i walory krajobrazowe, jezioro Radowiskie, lasy i tereny bagniste,
- miejscowość bardzo dobrze znana sympatykom wędkarstwa,
- mieszkańcy angażują się w prace społeczne przy nasadzeniu drzewek ozdobnych, przecince drzew itd.
- młodzież z zapałem pomagająca w realizacji lokalnych przedsięwzięć (malowanie sali, nasadzenie drzewek, malowanie tablic informacyjnych itd.);
- sala do zebrań wiejskich,
- rozwinięte rolnictwo i hodowla zwierząt gospodarskich,
- bardzo korzystna struktura wiekowa,
- dworzec PKP w odległości do 4 km w zależności od miejsca zamieszkania
- funkcjonujące organizacje pozarządowe: OSP, KGW,
- troska mieszkańców o czystość obejść i posesji.

2. Słabe strony:

- niedostatecznie urządzone tereny zielone w centrum wsi,
- niedostateczna ilość terenów rekreacyjno-turystycznych i wypoczynkowych,
- brak gospodarstw agroturystycznych,
- brak firm i zakładów usługowych,
- brak aktywnych organizacji młodzieżowych,
- brak zespołów artystycznych,
- zawieszona komunikacja PKS,
- potrzeba rozbudowy sieci wodociągowej z przyłączami.

3. Szanse:

- możliwość rozwoju gospodarstw agroturystycznych,
- możliwość powołania grup producenckich wśród rolników,
- możliwość poszerzenia opieki zdrowotnej wobec mieszkańców,
- możliwość stworzenia silnego ośrodka turystyczno-wypoczynkowego,
- możliwość rozszerzenia terenów leśnych i ich zadrzewienia.
- montaż oświetlenia energooszczędnego na terenie wsi
- instalacje odnawialnych źródeł energii ograniczających emisję dwutlenku węgla.

4. Zagrożenia:

- bierność części mieszkańców wobec podejmowanych inicjatyw społecznych,
- emigracja zarobkowa młodzieży,
- brak perspektyw życiowych dla ludzi młodych,
- znaczne dysproporcje statutu majątkowego społeczeństwa,
- wzrastające zagrożenie przestępczością.

Plan Odnowy Miejscowości Małe Radowiska na lata 2017 - 2024

ARKUSZ PLANU DŁUGOTERMINOWEGO

Wizja rozwoju wsi: Małe Radowiska wsią aktywną i nowoczesną

	Cel przedsięwzięcia	Propozycje projektów	Środki finansowe	Termin realizacji
I	Wzrost standardu życia mieszkańców	1. Rozbudowa sieci wodociągowej z przyłączami na terenie wsi	UE 63,63% Środki własne Gminy 36,37%	2017-2018
		2. Urządzenie i zagospodarowanie skwerów zielonych	Gmina – 10% Sołectwo – 90% inne – sponsorzy	2018-2024 Modernizacja w miarę bieżących potrzeb
		3. Montaż oświetlenia energooszczędnego na terenie wsi	Gmina – 15% UE – do 85%	2018 - 2024
		4. Doposażanie świetlicy wiejskiej w niezbędny sprzęt i urządzenia	Fundusze Sołeckie – 95% inne – 5% (sponsorzy)	w miarę bieżących potrzeb do 2024 r.
II	Aktywizacja lokalnych grup społecznych	1. Organizacja festynów integracyjnych i okolicznościowych spotkań	Fundusze Sołeckie – 95% inne – 5% (sponsorzy)	na bieżąco
		2. Udział mieszkańców w dorocznych uroczystościach dożynkowych i konkursach „Piękna Zagroda”	Działalność społeczna	corocznie
III	Kształtowanie nowoczesnego oblicza miejscowości	1. Przestrzeganie segregacji śmieci i odpadów w gospodarstwach domowych	Koszty indywidualne mieszkańców	na bieżąco
		2. Instalacje Odnawialnych Źródeł Energii ograniczających emisję dwutlenku węgla.	Gmina – 15% UE – do 85%	2018 - 2024

Opis i charakterystyka obszaru o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców

Określa się obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających rozwojowi miejscowości. Ze względu na jego cechy funkcjonalno-przestrzenne i położenie obejmował on będzie całą miejscowość Małe Radowiska. Na tym obszarze mieściła się będzie m.in. rozbudowana sieć wodociągowa z przyłączami.

Możliwość realizacji zadań ujętych w Planie Odnowy Miejscowości Małe Radowiska warunkowana jest sytuacją finansową sołectwa i gminy oraz możliwością pozyskania środków finansowych z innych, źródeł w tym z Unii Europejskiej i może być weryfikowana.

Zarządzanie:

Za wdrażanie i promocję projektów ujętych w Planie odpowiedzialna jest Rada Sołecka. Na szczeblu Gminy powyższe działania koordynuje wyznaczona przez Wójta Gminy osoba. Komunikacja społeczna polegać będzie na bieżącym zamieszczaniu informacji na stronie internetowej Gminy oraz na łamach Gminnych Wieści.